

СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ІНСТРУМЕНТУ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ

*В.М. Володимиренко, кандидат сільськогосподарських наук**

Підвищення ефективності функціонування лісової галузі стане можливим шляхом впровадження інформаційних інструментів управління лісовими та мисливськими господарствами, обласними управліннями і лісовим господарством в цілому. В основі створення дійового інструменту управління є використання інформаційних та комп'ютерних технологій.

У статті запропоновано проект інформаційної системи управління лісовим господарством, як організації з об'єднанням виробничих і управлінських структур з визначеною моделлю управління.

Інформаційна система, модель управління, інформаційні та комп'ютерні технології, менеджмент.

Мета дослідження. Лісогосподарські підприємства - це організаційні структури, для оперативного управління якими потрібні законодавчі, технічні, фінансові та інформаційні інструменти. Сьогодні інформаційні технології виступають як важливий, інноваційний та вирішальний ресурс [1]. Під тиском інформаційних технологій відбувається переродження принципів управління. Необхідно змінювати стиль і методи управління підприємствами, виробничими господарствами та інфраструктурою галузі, переглянути взаємовідносини та покращувати комунікації з споживачами послуг. Бізнес підприємств лісової галузі є одним із найскладніших.

Усі господарські процеси на підприємствах галузі спрямовуються керівництвом і потребують від менеджменту прийняття обґрунтованих рішень для підтримки життєдіяльності. Для прийняття рішень потрібна різнопланова

* Проект Системи створений за участю фахівців компанії «Памак» (м. Київ, Україна, www.pamak.com.ua) на основі розробок: «Системи управління ефективністю організації»

аналітична інформація про поточний стан виробничо-економічних процесів в господарствах, стан виконання виробничо-фінансового плану, доходи та витрати, основні засоби, активи, запаси, грошові кошти та їх рух, зобов'язання тощо. Для отримання інформації необхідні інструменти її виявлення, вимірювання, накопичення, методики підготовки, оцінки, технології прийняття рішень, інструменти доведення до об'єкта управління та контроль виконання.

Ведення лісгосподарської діяльності в умовах ринкових відносин ставить перед керівниками лісової галузі складні вимоги. Збільшуються потреби у своєчасному реагуванні як на зовнішні, так і на внутрішні фактори. Ринкові відносини потребують постійного удосконалення технологій, системи управління в виробничих підрозділах лісового і мисливського господарств, дієвої системи для управлінського апарату галузі. Ефективними мають бути не лише окремі прийоми інформування керівників, а й методологія та інструменти всієї системи управління.

До останнього часу управління розглядалося як творчий, інтуїтивний процес, що базується на досвіді, довірі, знаннях та інших якостях працівників управління, відповідних менеджерів. В сучасних умовах функції механізму управління необхідно доповнити науковими методами та технологіями [1].

Методика дослідження. Важливим моментом функціонування галузі, як об'єднанням господарюючих і адміністративних структур, є забезпечення функцій механізму управління. Такий механізм може надати Система, побудована на принципах генерації інформації, її цілеспрямованої обробки, вчасної подачі в необхідному об'ємі в центри прийняття рішень для огляду та аналізу. Такою може бути архітектура, побудована з систем автоматизації облікових операцій, систем автоматизації процесів забезпечення, систем автоматизації функціональної діяльності, систем забезпечення функцій операційного управління, стратегічного управління галуззю, візуально-моніторингових рішень, обчислювальної і комунікаційної інфраструктури [2].

Охорона і захист лісів, лісозаготівля і переробка деревини, лісорозведення та лісовідновлення – це першочергові задачі виробничих

підприємств лісової галузі України. Інформаційне забезпечення процесів моніторингу, аналізу показників діяльності, планування на усіх рівнях управління – основа забезпечення ефективного функціонування підприємств лісової галузі.

Впровадження інформаційних технологій у вигляді систем управління ресурсами і фінансами лісгосподарських підприємств, оперативне підняття управлінської інформації про стан господарської діяльності на рівень обласних управлінь і в цілому по галузі – один із важливих і дієвих кроків зростання ефективності функціонування, важлива рушійна сила розвитку лісового господарства України.

Результат дослідження. Концепція запропонованої архітектури Системи полягає у об'єднання інформаційних ресурсів виробничих лісгосподарських підприємств шляхом впровадження єдиної інформаційно-аналітичної системи галузі (рис. 1).

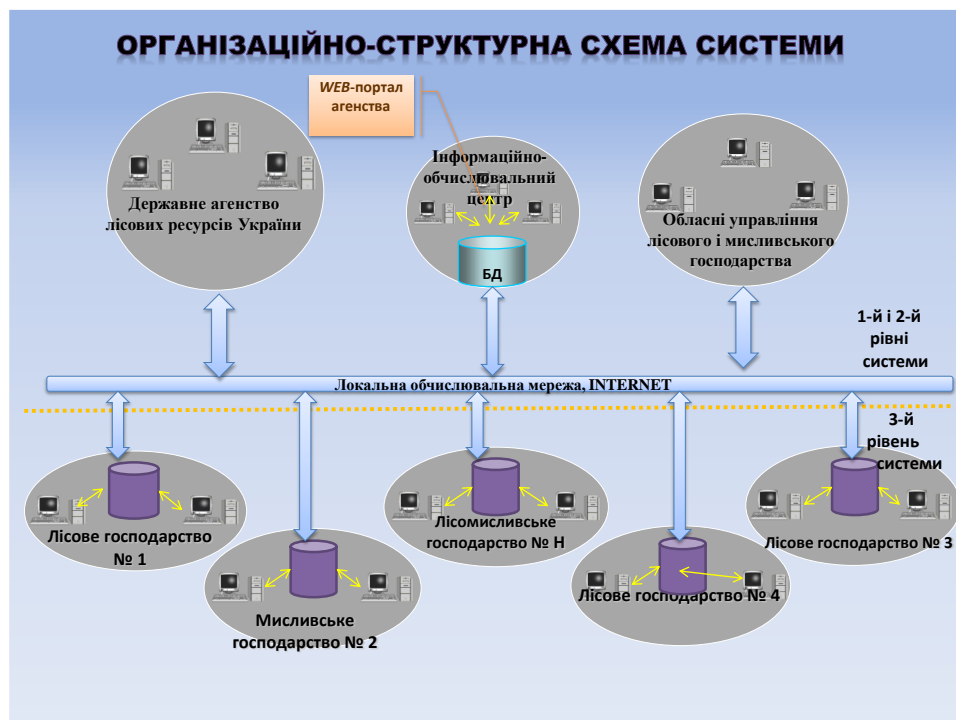

Рис. 1 Організаційно-структурна схема Системи

Система управління лісовою галуззю наступна.

- Державне агентство лісових ресурсів.
- Обласні управління лісового і мисливського господарства.
- Виробничі підприємства.

Таким чином, 1-й рівень ієрархії Системи - менеджмент Державного агентства лісових ресурсів, 2-й рівень - керівництво обласних управлінь лісового та мисливського господарств, 3-й рівень - виконавці робіт та послуг, тобто виробничі підприємства лісового та мисливського господарства. Отже, Система має ієрархічну структуру, що складається з 3-х рівнів програмного комплексу, трьох підсистем (рис. 2).

Рис. 2 Функціональна структура системи

Підсистема 1-го рівня забезпечує процес управління шляхом моніторингу і оцінювання поточного стану господарювання в кожному регіоні; організації та координації діяльності обласних управлінь; аналізу господарської і фінансової діяльності.

Підсистема 2-го рівня забезпечує процес управління на регіональному рівні лісовими та мисливськими господарствами, що включає моніторинг і оцінювання фактичного стану господарської діяльності господарств регіону, оперативне управління виробничою діяльністю лісовими та мисливськими господарствами та короткострокове планування.

Підсистема 3-го рівня забезпечує управління і ведення господарської діяльності безпосередньо лісовими та мисливськими господарствами. Підсистема, допомагає планувати і управляти виробничим процесом, вести

кадровий, матеріальний, бухгалтерський і податковий облік, формувати управлінську, фінансову та статистичну звітність. Цей рівень дає можливість керівництву підприємства управляти трудовими, матеріальними і фінансовими ресурсами лісогосподарського підприємства. Первинні потужні потоки інформації виникають саме у виробничих структурах (рис.3).

Рис. 3 Функціональна взаємодія системи управління лісогосподарського підприємства

Для управління діяльністю лісогосподарськими підприємствами, для цілеспрямованої обробки інформації створюється і впроваджується інформаційна система управління підприємством (клас систем, що підпадають під концепцію планування ресурсів підприємства - ERP*). Аббревіатура доповнена знаком * тому, що управління буде реалізовуватись не в повному розмірі, а лише в рамках дисципліни підпорядкованості підприємства в галузі, тому управління здійснюватиметься з урахуванням стратегічної мети: по цілях, через регламентацію бізнес-процесів і через розподіл ресурсів.

До складу системи входять бухгалтерський, податковий і фінансовий контури – еталонні, стандартні для всіх підприємств лісової галузі, які фіксують господарські операції у відповідності з прийнятою обліковою політикою в галузі, правилами ведення управлінського обліку. Ці контури

системи являються «еталонами вимірювання» для усіх господарських структур. Все це складає підсистему 3-го рівня «Систему управління ресурсами і фінансами лісомисливського господарства».

Для центрального апарату управління, обласних управлінь акумулюється інформація: планові показники і показники практичних досягнень господарств і управлінь, повідомлення, знання, що можуть бути використані для планування стратегії, тобто цілей і завдань, що визначають зміст господарської діяльності в середньостроковій та довгостроковій перспективі для господарств, управлінь і агентства в цілому.

Програмна оболонка для цього рівня - підсистема, що обробляє інформаційні потоки виробничих, фінансових, економічних показників діяльності господарств для моніторингу, оцінки і аналізу з метою вироблення функціональних стратегій, задач і інвестиційних проектів розвитку державного агентства лісових ресурсів України.

В рамках функціональних стратегій розробляються плани розвитку по основних напрямках діяльності. Для цього використовують дані про стан та динаміку основних показників, готують на їх основі фінансово-економічні та виробничі плани, опрацьовують методики оцінки результатів.

Для рівня обласних управлінь ІТ-підсистеми призначені підтримувати аналогічні функції з обробки інформації підпорядкованих господарств, забезпечити виконання процесів управління. Джерелами інформації для цього рівня управління слугуватимуть контури забезпечення функцій управління: виробничий, стану виконання фінплану і інвестиційних проектів, фінансового планування, управління коштами (казначейство) тощо.

Функціонально система всебічно охоплює основні та підтримуючі види діяльності, ділові і адміністративні процеси, ґрунтуватися на прийнятій в агентстві лісових ресурсів України методології ведення облікової політики (бухгалтерської, фінансової, податкової) та економічної роботи, інтегруватися з зовнішніми інформаційними системами: держорганів, фінансових і соціальних закладів і т.п.

Проектування і створення Системи повинно оптимальним чином врахувати попередній практичний і методологічний досвід і напрацювання і внести в характеристики свого функціонування інформаційні та комунікаційні елементи науки XXI століття.

Взаємопов'язані ІТ-підсистеми (1, 2 і 3-го рівнів) разом із сховищем даних, обчислювальною і комунікаційною складовою створять галузеву інформаційну систему управління галуззю. Складові Системи забезпечать інформатизацію основних і підтримуючих бізнес-процесів і, головне, функцій процесів управління різних рівнів.

Основою управлінської діяльності повинно стати інформаційне забезпечення фінансового менеджменту для здійснення аналізу, планування і контролю виконання управлінських рішень за напрямками діяльності.

Висновки.

Впровадження інформаційних технологій у вигляді систем управління ресурсами і фінансами лісового та мисливського господарства - один із практичних кроків виконання програми реформування і розвитку лісового господарства України.

Економічна значимість проекту інформаційної системи полягає у підвищенні ефективності в управлінні функціонуванням лісогосподарських, лісомисливських та мисливських господарств у виробничій і фінансовій сферах; наданні оперативної оцінки економічного і фінансового стану підприємств; впровадженні сучасних інформаційних технологій управління.

На основі інформації можна одержувати аналітичні дані, що характеризують стан і тенденції розвитку галузі. Ця інформація може служити основою для ефективної стратегії керування.

Список літератури

1. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : навч. пос. / І. О. Бланк І. О. - Київ : Ельга, 2008. - 724 с.
2. Кондратьев В. В. Проектируем корпоративную архитектуру / В. В. Кондратьев . – Москва : Эксмо, 2007. - 504 с.

Повышение эффективности функционирования лесной отрасли станет возможным путем внедрения информационных инструментов управления лесными и охотничьими хозяйствами, областными управлениями и лесным хозяйством в целом. Основой создания действенного инструмента управления является использование информационных и компьютерных технологий. В статье предложен проект информационной системы управления лесным хозяйством, как организации с объединением производственных и управленческих структур с определенной моделью управления.

Информационная система, модель управления, информационные и компьютерные технологии, менеджмент.

Effective functioning increase of the forest industry will be possible by implementing information management tools by the forest and hunting households, regional administrations and forest management in general.

At the heart of the development of the effective management tool is the use of information and computer technologies.

In the article the project of forest management information system is proposed as an organization with the united industrial and management structures with the defined governance model.

Information system, model of management, information and computer technologies, management.